

момент фірма виробляє заміну двигателя і загальну модернізацію ракети, тому в проекті є перспективи на подальше співробітництво.

Опыт и желание у коллектива ПАО «Хартрон» имеются, необходимо решить вопрос с финансированием и мотивацией для молодежи. Накопленный опыт некому передавать. И в решении этой проблемы должно быть заинтересовано государство. Что же касается международного сотрудничества необходимо отметить отсутствие маркетингового опыта. Мало обладать знаниями и возможностями, необходимо уметь о себе рассказать, преподнести информацию в нужном свете, быть «на слуху». «Хартрон» реально оценивает свои силы. Государству необходимо обратить внимание на рекламу украинского производителя в международных масштабах. Помогать находить клиентов, договариваться о цене, чтобы в первую очередь на международном космическом рынке знали о реальных возможностях и о потенциале специалистов ракетно-космической отрасли Украины.

Довбишова Н. О.
НТУ «ХП»

НАУКОВИЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА ХІМІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ О. П. ЛІДОВА ЗА РОКИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ У ХТІ

Завдяки науково-педагогічній діяльності в ХТІ проф. О. П. Лідов створив навчально-методичну базу з спецкурсів технології органічних та фарбувальних речовин, упорядкував матеріально-технічну базу кафедри, відкрив газовий завод. Під його керівництвом відбулося становлення таких науковців: Б. Н. Тютюнникова, Г. М. Гулінова, М. І. Кузнєцова, які розвинули у ХХТІ наукові напрямки з технології жирів, фарбників та коксування. Відзначено, що проф. О. П. Лідов підтримував наукові дослідження хіміка-органіка С. О. Фокіна. Крім досліджень з технології органічних та фарбувальних речовин, проф. О. П. Лідов активно працював над роботою із виділенням та вивченням інертних газів, що містять вуглець, азот та водень. Подальше вивчення науково-технічної спадщини проф. О. П. Лідова та його послідовників дозволить вирішити питання визначення наукової школи ученого.

О. П. Лідов народився 29 червня 1853 року в Смоленській губернії Бельського повіту у родині штабс-ротмістра. По закінченні Московської гімназії у 1870 році він вступив на природничий факультет Московського університету, але через рік перейшов до Санкт-Петербурзького практичного технологічного інституту на хімічне відділення, оскільки його перш за все цікавило практичне застосування хімії у житті. Внаслідок розриву через різні політичні погляди стосунків із батьком, Олександр втратив матеріальну підтримку з боку родини і був змушений заробляти собі на життя. По закінченні інституту О. П. Лідов впродовж двох років працював учителем фізики та хімії у приватному училищі при заводі Мальцева Калузької губернії. Перші спроби реалізувати себе за спеціальністю пов'язані із роботою на одній із самих крупних мануфактур Російської імперії – мануфактурі А. І. Баранова Володимирської губернії, в якій він впродовж десяти років завідував організованим ним хімічним заводом. Окрім виконання своїх службових обов'язків, О. П. Лідов плідно займався науковою роботою. Так, дослідження «Способ электролитического беления и приготовления хлорноватокислых солей», яке він виконав разом із В. О. Тихомировим, було відзначено нагородою на виставках у Москві (1882) та у Відні (1883). На думку спеціалістів, це була одна із перших спроб застосування електрики в цій галузі. За цей час він виконав та надрукував на сторінках «Журнала Русского физико-химического общества» 16 експериментальних досліджень, причому лише чотири з них у співавторстві. Наукові розробки знаходили втілення у виробництві: на фабриці товариства Соколовської мануфактури був запроваджений новий спосіб витравлення білого малюнку на червоному фоні. Велику роль у долі О. П. Лідова відіграв Харківський технологічний інститут, до якого він був призначений за рекомендацією проф. М. І. Тавілдарова у 1889 році на посаду ад'юнкт-професора кафедри хімічної технології органічних та фарбувальних речовин. Це відкрило для нього можливість повністю присвятити себе науковій та педагогічній діяльності. Необхідно зауважити, що введення до навчального плану предмету «Технології органічних речовин», вимагало від викладача теоретичної та практичної підготовки із різноманітних видів виробництв: паперового, клеєварного, шкіряного, лаковарного, обробки жирів, масло-робного, газового, нафтового, сухої перегонки дерева. Тому більшість кандидатів після ознайомлення із обсягом курсу відмовлялись від заміщення цієї посади. Ідеї та погляди О. П. Лідова випереджали вітчизня-

ний рівень розвитку хімічної технології, тому що він, добре володів трьома іноземними мовами, неодноразово відвідував провідні закордонні підприємства, ознайомлювався з новітньою технічною літературою, брав участь у роботі товариств, з'їздів тощо. За 42-річну наукову діяльність було надруковано 86 експериментальних робіт, більшість із них вийшла на сторінках «Журнала Русского физико-химического общества». Про значний внесок О. П. Лідова у поширення технічних знань свідчить його діяльна участь у роботі Товариства фізико-хімічних наук при Харківському університеті, видавництві енциклопедичних словників Брокгауза та Ефрона, Товариства братів Гранат.

Отже, професор О. П. Лідов заклав принципові напрямки наукової та навчальної роботи з технології органічних речовин, що витримали випробування часом. Завдяки його доброзичливості та підтримці знайшли свій науковий шлях С. О. Фокін, М. . Кузнєцов, Г. М. Гулінов, Б. Н. Тютюнников. Олександр Павлович Лідов був один із видатних російських хіміків-технологів, за словами професора М. І . Кузнєцова. На сьогоднішній день попри визначальну роль професора О. П. Лідова як фундатора наукового та освітнього напрямку у НТУ «ХПІ» з технології жирів, технології фарб та напівпродуктів, технології коксування, питання визначення наукового доробку ученого залишається відкритим.

Звягінцева Ю. Ю.

НТУ «ХПІ»

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА ІВАНА ПАВЛОВИЧА ОСИПОВА

На сучасному етапі актуальність даної теми є очевидною, оскільки напрацювання вченого є масштабними і змістовними, дослідження проблематики мають всі перспективи для продовження. Ознайомлення студентської молоді, широкого загалу із життєвим шляхом і науковою діяльністю І. Осипова буде сприяти поверненню із забуття імені видатного вченого, який розпочав свою наукову діяльність у Харкові. Також необхідно популяризувати науково-технічний доробок видатної постаті Осипова не лише в межах Політехнічного вузу, а й на теренах всієї України. Перші кроки майбутнього вченого слугують яскравим прикладом для сучасного студентства, молодих науковців. Також пам'ять про цю Людину з великої літери має бути збережена для майбутніх поколінь.